

מי צריך מדינה!?

הרב יוני לביא - מנהל מוקד 'חברים מקשיבים'

שאלות בני נוער בכל הנושאים

"חברים מקשיבים" בכל ערב, טל': 1599-5000-54
וברשת: makshivim.org.il

אני חייב לספר לך על זה משהו. הייתי פעם בשיחה של ניצול שואה עם תלמידים. אחד מהם שאל אותי 'מה היה היום הקשה ביותר עבורך לאורך המלחמה?'. התשובה המפתיעה הייתה 'היום בו הסתיימה'. כשהתלמידים ביקשו הסבר הוא סיפר שכשחיילי צבא בנות הברית שיחררו את מחנה העבודה שלו, הם העמידו בשורה את כל האסירים, בני עמים שונים, ושאלו כל אחד לאן הוא רוצה ללכת. "לכולם הייתה כתובת ובית לחזור אליה, רוסיה, פולין, צרפת... רק לי לא היה אז לאן ללכת. זה היה הנורא מכל". מאז הקמת המדינה ב"ה המצב השתנה. לכל יהודי בתבל תמיד תהיה כתובת שתהיה מוכנה לקלוט אותו באהבה. המצב בו אוניות מעפילים רעועות מטלטלות בים סוער כשאף מדינה לא מוכנה לפתוח את שעריה ולקבל אותם - לא תשוב עוד לעולמים. גם כיום מדינות העולם נאלצות להתחשב בפעילותה של מדינת ישראל למען היהודים המתגוררים בהן ולהילחם ברדיפות אנטישמיות.

הרב, זה באמת מאוד נכון, אבל אשמח אם תוכל לומר משהו לא רק על הצלת החיים אלא גם על המשמעות הרוחנית של הקמת המדינה. משהו שיכול לדבר אל אדם חרדי.

קודם כל להקים מדינה זו מצווה מהתורה.

באמת? איפה זה כתוב? 😊

כל יהודי חייב במצוות "והורשתם אותה וישבתם בה" (במדבר לג,ג), השקולה כנגד כל המצוות (ספרי ראה ג'). הקיום המלא שלה אפשרי כיום רק כעם שמקים בה מדינה ריבונית - "שלא נעזבנה ביד זולתנו מן האומות או לשממה" (הרמב"ן בהוספות לסה"מ"צ מ"ע ד'). במשך דורות רבים לא הייתה לנו אפשרות ריאלית לקיים את החובה הזו. לפני 67 שנים התרחש מהפך היסטורי וזכינו לראשונה אחרי אלפיים שנה לקיים את המצווה במובנה השלם.

מעבר לזה חז"ל לימדו אותנו שכל קיום המצוות שלנו משתדרג בארץ. נכון שגם בגלות צריך להמשיך ולקיים מצוות, אך הערך שלהן פחות בהרבה. כמו סימנים לתזכורת לדבר האמיתי שמתקיים רק בארץ - "אף על פי שאני מגלה אתכם מן הארץ הווי מצויינים במצוות, שכשחזרו לא יהיו עליכם חדישים" (ספרי עקב מג"ז). רק כאן יכול עם ישראל להגשים את היעוד שלו כממלכת כוהנים וגוי קדוש ולהיות אור לגויים - "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים... והלכו גויים לאורך ומלכים לנוגה זרחק" (ישעיהו ב,ג ו-ס,ג).

הרב, גם אם זה נכון זה רחוק מאיתנו מאוד. המדינה הזו נראית היום די חילונית וקופרת, וממש לא 'ממלכת כוהנים' וכל המילים הגדולות והיפות האלו.

ובכל זאת דע לך שמאז ימי דוד ושלמה לא הייתה פריחה מדימה לעולם התורה כמו שיש היום בארץ ישראל. אלפי תלמודי תורה, ישיבות, מדרשות וכוללים, כשהספונסר הגדול ביותר בעולם למוסדות תורה הוא לא אחר מאשר מדינת ישראל ה'כופרת'. אם בחו"ל אחוזי ההתבוללות נעים בין 80%-50%, לצערנו, ויהדות הגולה הולכת ו'משמידה' את עצמה, ובמקומות רבים בעולם תוך שני דורות לא יישארו עוד יהודים, חלילה, רק "בהר ציון תהיה פליטה" (עובדיה א"ז) - רק כאן בארץ אנו מצליחים לשמור על מסגרת נישואים כדת משה וישראל. ברור שיש עוד הרבה על מה לעבוד ולאן להתקדם, אבל גם את זה כבר הבטיחו חז"ל - "כך היא גאולתן של ישראל - קימעה קימעה". בדיוק ככה זה אמור להיראות: בשלבים, בדרך הטבע, מתוך מאמץ ושותפות שלנו. אם לא נעמוד מן הצד אלא נהיה מחוברים ומעורבים נוכל להשפיע על ציבינה ודמותה של המדינה גם עבור כל הדורות הבאים.

מה שבטוח הוא שאסור לנו להיות כפויי טובה. כל מי שיפקח את עיניו ביום ה' באייר ויראה את נבואות התנ"ך על שיבה לציון וקניזת גלויות שמתגשמות לנגד עינינו, את פריחת הארץ והחקלאות המשגשגת מרגע שעם ישראל חזר לבית, את הנצחונות המדהימים על מיליוני אויבים החזקים בנשק ובתחמושת, לא יוכל שלא להרים עיניים לשמים ובלב מלא שמחה, גאווה והכרת הטוב להודות לה' על החסד המופלא שזכינו לו בדור האחרון.

ממש תודה, הרב, זה חידד לי את הדברים. עד יום העצמאות יש לי עוד כמה ימים וגם שתי נסיעות באוטובוס. נראה לי שהולך להיות שמח 😊 ...

שלום הרב. אני גר בבני-ברק ולומד בישיבה תיכונית בירושלים. הרבה פעמים כשאני נוסע הביתה באוטובוס מתפתחות שיחות מעניינות עם בחורי ישיבה חרדים. די מהר אנחנו גולשים לויכוחים סוערים ואפילו צעקות ועוד אנשים מסביב מצטרפים לחגיגה...

טוב, אני מקווה שלפחות אתה נהנה מזה. מישהו עד היום השתכנע מכל הוויכוחים האלו?

לא נראה לי, מה שבטוח הוא שזה מעביר לי את הנסיעה בכיף הרבה יותר מהר 😊

ויכוחים מועילים בדרך כלל רק לשכנע את המשוכנעים. כל אחד מתמקד בלצעוק את עמדתו ולהתבצר בה ואין באמת הקשבה לשני ובדיקה כנה של עמדות.

אני יודע, ובכל זאת אני מרגיש שזה עוזר לי לפעמים לברר את הדרך שלי, וזה בדיקת מה שקרה בנסיעה האחרונה. יש לידי אברך אחד שטען שברור שיש יתרונות בזה שעם ישראל מרוכז במקום אחד ויכול לנהל את החיים שלו בעצמו, אבל ההתעקשות הציונית להקים מדינה במקום הכי פחות מוצלח בעולם - עצם גרון של מאתיים מיליון ערבים זה פשוט מעשה התאבדות שכבר שבעים שנה אנחנו משלמים עליו מחירים מאוד גבוהים. היו תקופות בהיסטוריה, כך הוא אמה, שחינו בשקט בכל מיני מקומות בעולם עם חופש דת ושיוויון זכויות ויכולנו ללמוד תורה, לעבוד את ה' ולהמתין לרגע שבו משמים יביאו לנו את הגאולה. הקמת מדינה חילונית רק מרחיקה אותנו, לטענתו, מהיעד של המשיח ויהיה צריך לעבוד קשה הרבה דורות כדי לתקן את הנזקים שלה. ממילא ברור שיום העצמאות זה לא יום שצריך לשמוח בו, אלא בדיקת להפך 😞 ...

חוששני שהנביא יחזקאל לא חשב כמותו. באחת הנבואות המפורסמות ביותר (פרק לו') הוא מכנה את המציאות של עם ישראל בגלות כשהוא רחוק מארצו ותחת רשות זרים - 'חילול ה' נורא שחייב להיפסק. עם ישראל הוא זה שנושא את שמו של ריבון העולמים ומייצג אותו עלי אדמות - 'עם זו יצרת לי, תהילתי יספור'. כשאנחנו מופיעים על במת העולם כממלכה פורחת ומשגשגת החיה בדרך אמיתית ומוסרית - זהו קידוש ה' שאין כדוגמתו. העליבות והמסכנות של עם ישראל בגלות היא מצב זמני שחייב להיפסק, ואפילו לא נהיה ראויים לכך מצד עצמנו - "כה אָמַר ה' לֹא לְמַעַנְכֶם אָנִי עֹשֶׂה בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי אִם לְשֵׁם קְדֹשִׁי אֲשֶׁר חָלַלְתֶּם בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בְּאֲתָם".

אבל הרב, מילא אם כשהיינו באים לכאן הכול היה מסתדר והיינו חיים בשקט ובשלווה. המצב הרי בדיוק הפוך. עשרים אלף איש (!) נהרגו במהלך שבעים השנה האחרונות בכל המלחמות והמאבקים על הארץ, בהתעקשות להקים מדינה במקום ובזמן כל-כך בעייתיים

עשרים אלף איש זה באמת הרבה מאוד. בערך כמו יום עבודה אחד של הנאצים באושוויץ...

אני מבין מה אתה רוצה לומר. גם אם כאן המצב עוד לא מושלם, אי-אפשר בכלל להשוות למה שהיה קודם בזמן הגלות.

בדיוק. במשך אלפיים שנה כל מלך מטורף או פריץ עצבני היה עלול לקום בוקר אחד ולהחליט לגרש או להרוג את יהודי ממלכתו. המקסימום שיכולנו לעשות הוא להתחנן על חיינו או לנסות לשחד אותו שיבטל את הגזירה. עמדנו בחוסר אונים כמעט מוחלט מול גלי פוגרומים, אינקוויזיציה, מסעי צלב ושואה נוראית, כשהעולם כולו מביט מן הצד ולא פוצה פה. מאז ה' באייר תש"ח ברור לכל שעם ישראל אינו הפקר. דם יהודי לא יישפך עוד כמים, ומי שינסה לפגוע בנו יקבל מנה אחת אפיים.

גם היום אפשר לראות שכשהיהודים בעולם נמצאים במצוקה או סובלים מאנטישמיות - מדינת ישראל משמשת עבורם כמקלט שאפשר לברוח אליו.